

24567103

BERNARD

In Jus

Ecclesiarum

3-4

BX1935

.B473

1790

v.3-4

c.1

CAROLI SEBASTIANI BERARDI
PRESBYTERI UNELIENSIS,
DE REBUS AD CANONUM SCIENTIAM PERTINENTIBUS
CONSULTORIS REGII,
ET IN TAURINENSI ATHENÆO
DECRETALIUM PROFESSORIS
COMMENTARIA
IN JUS ECCLESIASTICUM UNIVERSUM.

TOMUS TERTIUS.

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON
CAPILLA ALFONSO XIII BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

Rele-15 MICROFILMADO 10/2/82

46564

MATRITI:
EX TYPOGRAPHIA JOSEPHI DE URRUTIA.
ANNO MDCCXC.

*Prostant apud Viduam Bernardi Alverà, & Filios, in via vulgò
Carrera de S. Gerónimo.*

José Angel Benavides.

Bx 1938
B473
1790

MICHOALFADO

DE CONJUGIORUM JURIBUS

TRACTATIO,

Ad quam commoda methodo

QUARTUS GREGORII IX. DECRETALIVM LIBER

EXIGITUR.

OPTANDUM equidem est ingenioso viro, egregiæque alicujus disciplinæ cultori, ut illi, cui præcipue nomen dederit, doctrinæ nonnullas bonas artes adjiciat, ut eo sibi cultior, ac rei publicæ utilior videatur, quo plura sibi decora comparaverit; ut tamen id ex voto plenè, cumulateque adsequatur, aut rarè evenit, aut nunquam, propterea quod & humani ingenii infirmitas, & varii humanæ vitæ angustis finibus circumscriptæ casus, & uniuscujusque scientiæ latè diffusa amplitudo, neminem ferè ita patiatur ornari, vix quisquam post longos nec intermissos labores, vigiliisque in una perfectus esse scientia possit. Cæterum quædam identidem occurrunt argumenta, in quibus tot, tantæque sunt aut necessaria, aut opportuna animadversiones habendæ, ut bellè nonnisi ab eo tractari queant, qui multarum disciplinarum principia sedulè fuerit meditatus, eademque apprimè calluerit. Hujus sanè generis argumentum est, quod tractandum in præsentia suscipio, de juribus Conjugiorum: nimirum in eo solida altissimæ Ethnicæ præcepta, quibus naturalis honestas investigatur, ac demonstratur, explicanda sunt; deinde habenda perspicua notitia illorum, quæ in sacris Litteris tum veteris, tum novi Testamenti Deo auctore sunt edita, adjectis iis, quæ sancti Ecclesiæ Patres traditi divini verbi custodes docuerunt; præterea juris civilis Romani, ac postremò ecclesiasticorum Canonum non ignorandæ sunt definitiões; unde fiat, ut qui in hanc rem operam sit collaturus, & in naturali Philosophia, & in divinarum rerum sapientia valdè profecerit, unà autem & juris utriusque prudentiam longo studio profiteatur. Reverà in primis naturæ jura diligenter, curioseque sunt investiganda, quando non de Christianorum tantum, qui legibus divinis, & ecclesiasticis subesse se palàm gloriantur, nec de populorum tantum Romanæ Civitatis jure viventium, qui

legibus Quiritium subsunt; sed de universarum gentium nuptiis, agendum est. Quid enim, si Ethnici, Judæive conjuges vel uterque, vel eorundem alteruter convertantur ad Christi fidem? Nonne & de illorum conjugiiis apud nos judicandum est, quemadmodum suis temporibus judicavit Apostolus Paulus in epist. 1. ad Corinthios cap. 5., & alibi, ac recentioribus sæculis judicaverunt Gregorius II. inter ceteros Pontifices Maximos, Gregorius III., Zacharias, dum ad Bonifacium Episcopum & martyrem de causis conjugiorum emergentibus apud Germanos tum primum fidem Christianam amplexos scripserunt, nec non Innocentius III. in cap. 7. & 8. de divortiiis? Quid, si de dispensationibus, quibus alias irrita, injustaque conjugia, fiant justa ac legitima, ab eo, ad quem pertinet, impetrandis agatur? Nonne in conspectu habenda erunt & naturalia, & divina jura, & discernenda eadem à positivis legibus; ut quando istis facilius derogatur, illa inconcussa maneant, quousque aliud non suadeat recta & divini, & naturalis juris interpretatio? Quod si ea multa saltem generatim commemorem, quæ à conjugiiis pendent, qualia sunt, quid in matrimonio debeatur Deo, & provido ejus vinculi, & clementissimo ejus Sacramenti institutori, quid posteritati, ac perpetuitati humani generis; quid parentibus, quid liberis, quid conjugibus invicem inter se, quid toti familiæ, quid societati universæ; mihi sanè videor multa, & magna complecti, in quibus multiplex qua publici, qua privati juris, qua sacræ, qua profanæ disciplinæ peritiã versatur. Consignandæ quoque sunt varix temporum notæ; item habenda diversa locorum, provincialiumque ratio, vel ab ipsa primæva hominum propagine ad postremam usque, & seram ætatem traducenda; quando aliud scimus observatum fuisse ab hominibus actus suos ad simplicem naturæ legem exigentibus, aliud electo Judæorum populo singularibus præceptis instituto à Deo mandatum; aliud in Evangelio nobis indictum; multa denique his adjecta aut legibus publicis populorum, aut legibus sanctissimis Ecclesiarum. Duo exinde veluti consecraria proficiscuntur. Primum est, tractationem istam variarum disciplinarum cultoribus, utut longè dissimilia in genere suo sint illorum studia, habendam esse communem, & ad eam Philosophos æquè ac Theologos, juris Cæsarei æquè ac Canonum ecclesiasticorum Interpretes, juris publici æquè ac privati peritos posse accedere jure suo: alterum, quod à priori parum distat, eò pertinet, ut ego, licet ecclesiasticorum Canonum disciplinam promanere meo profitear, non potuerim tantum, sed debuerim plura ex aliis disciplinis, præsertim ex juris Romani, vel cujusvis alterius

in Romani vicem aliquando suffecti sanctionibus derivare. Cum enim & ipsi Canonum auctores disciplinam conjugiorum in pluribus invenerint jamdiu firmatam sapientissimis populorum cultiorum legibus, proptereaquod frustrà in rebus optimè constitutis nova studia, labores, vigiliasque impendissent, viam idcirco indicaverunt mihi, qua ad leges illas identidem respicerem, quarum sequi prudentiam ita in hac parte, sicut in aliis pluribus dedignati non sunt, cap. 1. de novi oper. nunciacione. Itaque libentissimè imitabor Sanctos ipsos Ecclesiæ Patres, qui in controversiis morum dirimendis sapientissimè ad publica legum monumenta respexerunt ipsi, & ad eadem respicienda alios exemplo suo gravissimo concirarunt, can. 7. & sequentibus dist. 10., & alibi passim; & quidem sine Jurisconsultorum invidia, qui dum norunt, regulas suas sacris canonibus comprobari, eo vel maximè solida se jecisse principia gloriantur. Imò & mihi propterea lætor, quòd non injucundæ exinde, fortè etiam non inelégantes habendæ sint meæ istæ lucubrationes, quando multiplici decore ornata, & variis veluti coloribus picta prodire tractatio debet; in qua ita me gesturum præterea profiteor, ut omnia in hoc disserendi genere ceteroqui sui natura proclivi, periculoso, ac lubrico, ad temperantiam, pudorem, decoramque modestiam componam; gravissimo enim probro mihi ipse verterem, si cuiquam in hoc vel levem offensionem me injecisse deprehenderem, aut me posse injicere suspicatus, minimè temperarem. Quam secuturus sim methodum, paucis exhibeo. Tribuitur tractatio in septem Dissertationes. Prima generalis erit, & ferè præemii loco; siquidem explicabit conjugiorum naturam, proprietates, qualitates omnes, ipsam etiam dignitatem, unde aut hodie, aut aliquando, aut apud nos, aut apud alias non omnino incultas gentes jura conjugiorum constituta sunt, atque firmata. In posterioribus ad ipsam conjugiorum celebrationem, qualis potissimum apud nos in factò consistit, expendendam accedam; quamobrem in secunda, & tertia agam de iis, quæ matrimonium antequam solent, non quidem aut de dotis constitutione, aut de donatione propter nuptias; quamquam enim de his mentio fiat in cap. 6. in fine de donatione inter vir., & uxor., hæc tamen argumenta potius civilis juris Interpretibus relinquenda putavi; sed de sponsalibus primùm, deinde de denunciationibus. In quarta designabo personas ad contrahendum conjugium idoneas; atque in quinta formam, ac solemnitates conjugii contrahendi. In sexta indicabo legitimos quosdam celebrati conjugii effectus. Denique in postrema disseram de variis modis, aut causis, quibus legitima semel contracta connubia dissolvantur. Interea verò non prætermittam nonnullas quæstiones

nes singulis Dissertationibus subjectas adsuere; earum enim direptione, quæ generatim tradita erunt, adjectis ita, effusisque luminibus clarius explicatum iri arbitror. Equidem nemo non videt, me in concinnando hujus tractationis ordine non secutum fuisse eandem omnino rationem, quam in cæteris juris ecclesiastici partibus exornandis mihi proposui. At satius duxi, perspicuitati rerum consulere, quam perpetuò me mihimet ipsi similem exhibere, etiam tùm, cum materies singularem methodum postularer. Porro quæ digerenda in præsentia sunt, ita in conspectum meum adducuntur, ut extendi, proponi, explicari paulo aliter debeant. De hoc proposito benevolunt Lectorem, ut judicet, rogo, postquam universa in hoc libello descripta sedulo perlegerit, & apprime, uti decet, perpenderit; neque enim dubito, quin is, si non cætera, methodum ipsam saltem, utut singularem, veluti maxime opportunam, minime sit improbaturus.

DISSERTATIO PRIMA
DE CONJUGIORUM NATURA
ET DIGNITATE;
ITEM PROPRIETATIBUS AC QUALITATIBUS
UNIVERSIS.

MARIS, & fœminæ conjunctionem ad perennem, & ferè immortalem propagationem generis ordinatam, hominibus quidem esse cum brutis quibuscumque communem, naturali ratione intelligimus. Quoties verò consideremus, in eadem conjunctione naturam in brutis nihil aliud postulare, quam foetum, & educationem, in hominibus autem excellentiora quædam officia constituisse, quibus & magis magisque firmaretur societas inter ipsos, & ad Deum supremum omnium Conditorum in procreanda aequè, ac tuenda sobole suspiceretur; facile colligitur, singulares hominibus regulas esse vel ab ipsis naturæ institutionibus custodiendas. Verum, licet in definiendis generalibus naturæ præceptis in unam facile sententiam conveniamus omnes, atque, ut exemplum proferam, fateamur spontè, & sine discrimine, servandam esse in conjugii honestatem; in iis tamen, quæ veluti consecraria ex generalibus deducuntur, non perpetua, & constantissima semper fuit gentium omnium, ne illarum quidem, quæ cultiores habentur, sententia. Incredibile propemodum dictum est, quam varia fuerit pro locorum, ac temporum varietate disciplina conjugiorum inducta; unde sæpissimè contingit, ut inhonesta, ac turpis, ac ne conjugii quidem nomine digna, apud aliquos ea conjunctio haberetur, quæ

apud alios decora videretur, & honestissima. Infinitus propemodum essem, si varios gentium mores in hac re inductos in præsentia recenserem. Multa paucis perstrinxit Alexander ab Alexandro in lib. 1. Genial. dier. cap. 24. inter quæ lego, veteres Ægyptios, Persas, Epirotas, & Macedones sororum amoribus, conjugisque passim fuisse implicatos; imò & Persas ipsos, Arabas, Mauros, nonnullosque ex Indis cum suis etiam parentibus coivisse, quo spectare videtur, quod scribebat Ovidius lib. 1. Metamorph. de quibusdam Provinciis, in quibus & nato genitrix, & nata parenti jungitur, & pietas geminato crescit amore; præterea apud Romanos Julium Cæsarem decrevisse, ut quot quisque vellet, uxores duceret; & sub Valentiniano Cæsare lata lege publica invaluisse, ut duas uxores ducere liceret, quemadmodum etiam testatur Nicephorus Callixtus in lib. 11. histor. Ecclesiast. cap. 33., quod & apud Athenienses olim in usu fuisse fertur; quodque vix veri speciem habet, apud Lymitinos populos, filios ex promiscuis conjunctionibus editos in unum cogi singulis quinque annis consuevisse, ut quem quisque sibi similem oris habitu habuisset, cum pro filio educaret. Hæc sanè omnia, quemadmodum alia bene multa, quæ ibidem commemorantur, boni omnes pudenda admittendum, & turpia illicò judicabant. Ad do, Tertulianum in Apologetico retul-